

ACC. N:R M. 14664:1-2.

Landskap: Blekinge Upptecknare: Agneta Lundelöf, Lund
Härad: Östra Berättare: Ruben Pettersson
Socken: Torhamn Berättarens yrke: folkskollärare
Uppteckningsår: 1958 Född år 1920 i Torhamn

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-2

LuF 73

Ruben Pettersson är folkskollärare i Möckleryd. Sen många generationer Torhamnsbo. Har själv bott inom socknen utom 2 $\frac{1}{2}$ år i Lund. Egentligen för ung för en direkt meddelelse, men hans intresse för socknens liv och gamla gjorde honom kunnig.

LUF 73

'Den här socknen är ingen gammal kulturbygd med nedärvda seder och bruk. Här har varit för isolerat och fattigt för något livligare kulturellt liv.

De mest genomgripande förändringarna sker nu eller har skett under de sista 20- åren.

Orsakerna till förbättringarna är väl många: Systemet med torpare är borta. Det var kvar så sent som när jag var omkring 15 år, och då hade var medelstor gård också minst en dräng och en piga.

Jordbruket genomgår sin stora förvandling nu. Egnahemmen för en förtvivlad kamp med tillvaron --- det är alldeles för små enheter. Inomskärsfiskarna sitter också i kläm. Det är för smått, de får inte ihop mer än 3-4000 kr om året att försöka försörja en större familj på.

Vägarna har förbättrats. Tidigare hade man bästa kontakten med Karlskrona sjövägen med Ångslupsbolagets båtar. Men det började för en 20 år sen föra en tynande tillvaro och är nu borta. Det var busstrafiken som övertog, och nu framför allt bilarna. När jag började skolan var det högst ovanligt med cyklar, själv fick jag ingen förrän i 6:te klass.

I skärgården går det historier om att de en gång livnärt sig på vrakplundring. De tände eldar, for ut och slog ihjäl besättnin~~gar~~gar och plundrade. Det finns ett ordstäv som säger: Lagen den ~~tryter~~tryter vid Lergrundet.

Stenhuggare invandrade i slutet av 1800 - talet. Det var folk från Eskelstuna mest, tror jag. Kanske var det inte så bra, för när stenhuggeriet i slutet av 1930 - talet lades ned, blev det en mängd folk som saknade sysselsättning.

Skog kan man nu sen en liten tid tillbaka också tjäna lite på. Tidigare har här också varit en bokskog på Ljungåsen, men den skövlades för något inredningsarbete på Karlskronaverket, tror jag.

Kosthålllet var oerhört dåligt, även på de större gårdarna. Det var potatis och salt sill och kanske lite fläsk och bröd. Jag känner de som nu är omkring 40 år gamla, som kan berätta, att de fick en frukost bestående av bara kokt potatis när de gick till skolan. Det skulle de klara sig på till kvällen.

När jag gick i skolan fanns det bara 6-årig folkskola, och inte fortsatte man i läroverket i stan. Själv läste jag vidare på Hermods, och så vitt jag vet, är jag den förste av de infödda här som tagit studentexamen (ungefär 1945). I år var de 5 stycken av 16 i avslutningsklassen som fortsatte till läroverket. En stor konservatism och ekonomiska svårigheter verkade hindrande förr.

Dialektord: Luns och knabb = pojke, Dekka = flicka